

Taudit kiusasivat kasveja kuivana kesänä 2002

Viime kesänä perunamailta löytyi seittiä, tyvimätää ja näivetystautia. Myös rutto levisi hyvin, mutta kuivuuden takia mukulat säästyivät. Viljapelloilla ongelmia aiheutti jälkiversonta, ja omenia kiusasi muumiotauti.

Etelä-Suomen hiesumaat kärsivät kuorettumasta, jonka aiheuttivat toukokuun alun rankat sateet. Kovin paljon uusintakylvöjä ei kuitenkaan tarvinnut tehdä. Kuun loppupuolella kylmät yöt, jopa halla, hidastivat kevätiljojen kehitystä ja kellastivat lehtiä.

Peruna tautien kourissa

Perunarutto tuntui leviävän melko aikaisin, mutta loppukesän kuivuus pysäytti tuhot. Lehtirutto kyllä eteni tartunnan saaneilla lohkoilla kuivanakin aikana, mutta mukularuttoa ei todennäköisesti kovin paljoa tullut. Myös varsikuoliota eli pahkahometta oli perunakasvustoissa melko paljon. Varsikuolion oireet menivät usein kuivuuden tiliin. Kuuma kesä sopi hyvin perunan varsistoa lakastuttavalle näivetystaudille. Sateisen juhannuksen jälkeen perunakasvustoissa oli yleisesti seitin huopamaista vaaleaa rihmastoa. Tyvimätää esiintyi alkukesän sateisen ja lämpimän sään takia paikoin jo vasta taimettuneissa perunanvarsissa. Loppukesällä oli ankaran kuivuuden takia vaikeata erottaa toisistaan näivetystaudin, tyvimädän ja perunaseitin oireita. Tyvimätäisen kasvin tyvi ei enää ollut musta ja kostea, ja seitin aiheuttama versolaikkukin oli vain epämääräisen tumma.

Perunan mukuloissa oli yleisesti myös Pythium-sienen aiheuttamaa sydänmätää. Sadetta saaneilla alueilla mukuloista löytyi jonkun verran kasvuhalkeamia ja onttoutta. Myös mustasydämys ja ruskolaikku olivat kesän kasvuolojen takia tavanomaista yleisempiä. Maltokaarivirus saattaa yllättää varastoissa syksyn aikana juhannuksen aikaisten sateiden takia.

Viljat orastuivat epätasaisesti

Peltojen kuorettuminen aiheutti melko yleisesti suurta epätasaisuutta viljojen orastumisessa. Joillakin lohkoilla saattoi samanaikaisesti olla jo tähkälle tulevia korsia ja jälkiversontaa. Kevätviljat, erityisesti ohra, kärsivät kuivuudesta Varsinais-Suomen, Uudenmaan ja Satakunnan alueilla, ja monin paikoin viljat pakkotuleentuivat. Satakunnassa ja Pohjois-Karjalassa taas rankat ukkoskuurot lakoonuttivat ohra- ja kaurakasvustoja. Pälkäneellä joissakin ohralajikkeissa havaittiin olleen sekä tyvi- ja lehtilaikkua että fysiologisia oireita. Tätä pikkulaikkuisuutta

esiintyi koko maassa.

Ohrassa ei juurikaan ollut härmää, mutta rukiista sitä löytyi jonkin verran. Myös kevätvehnässä esiintyi härmää, mutta syysvehnästä tauti ei enää saanut otetta. Verkkolaikkua oli melko paljon. Kauranlehtilaikkua havaittiin kohtalaisesti, mutta vaihtelu oli suurta. Septoriaa oli yleisesti etenkin kevätvehnässä.

Viljojen ruosteita vähän

Ruosteita oli viljoissa hyvin vähän; rukiissa esiintyi jonkin verran ruskearuostetta ja syysvehnässä niukasti keltaruostetta. Tyvi- ja lehtilaikkua vioitti pahoin ohria. Siemenissä leviävä ohran lentonoki oli tavanomaista yleisempää, kuten myös maassa leviävä vehnän keltaviirutauti, jota oli etenkin nurmen jälkeisissä syysvehnissä. Kuivuudesta huolimatta ainakin ohran tähkissä havaittiin punahometta.

Mansikan mustalaikku lisääntyi

Mansikan mustalaikkua löydettiin kahdeksalta viljelmältä. Monet löydökset olivat jo edellisenä vuonna istutetuista mansikkalohkoista. Aikaisin valmistuneet mansikat olivat hyvälaatuisia, mutta sateiden ajoittumisesta riippuen harmaahomettakin löytyi. Osa sadosta oli sateiden takia pehmeäpintaista.

Herukoilla esiintyi paikoin herukansararuostetta. Herukkasato jäi tavallista pienemmäksi kukinta-aikaisten hallojen vuoksi. Omenarupea oli melko yleisesti juhannuksen aikaisten sateiden ansiosta. Loppukesällä puolestaan omenan muumiotautia oli runsaasti.

Irmeli Markkula, MTT
Lisätietoja: Koetoiminta ja
käytäntö 4/2002: 11
irmeli.markkula@mtt.fi
puh. (03) 4188 2593